

PRAWO LUDU

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCYALISTYCZNEJ.

TYGODNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, ROLNICZY I OŚWIATOWY. — WYCHODZI NA KAŻDĄ NIEDZIELĘ.

Prenumerata wynosi rocznie: w Polsce 600 Marek (półrocznie 300 Marek), w Niemczech 80 Mk, w Ameryce 2 Dol.
Konto Polskiej Pocztowej Kasy Oszczędności Nr. 140.957.

Numer pojedynczy wazędzie

20 Mk

Adres Redakcji i Administracji oraz Biura bezpłatnej Porady prawnej:
Kraków, ulica Dunajewskiego Nr. 5, II. piętro (oficyny).
Redaktor naczelny i wydawca: Poseł Zygm. Klemensiewicz.

Nr. 46.

Kraków, dnia 13 listopada 1921 roku.

Rok XXII.

Podział Małopolski na okręgi wyborcze

Jako dalszy ciąg zmiany ordynacji wyborczej do Sejmu, przedłożył rząd podział kraju na okręgi wyborcze.

Ogółem całe państwo podzielono na 68 okręgów, do których włączono: Wileńszczyznę, Lidę, Rybnik, Pszczynę, Raciborz, Katowice miasto i powiat, Zabrze, Hutę Królewską, Gliwice, Tarnowskie Góry i Lubliniec.

Małopolska podzielona została na 19 okręgów w sposób następujący:

Okręg 30. Kraków powiat, Chrzanów, Olkusz, Miechów.

Okręg 31. Kraków miasto.

Okręg 32. Śląsk Cieszyński, Cieszyn, Bielsko miasto i powiat.

Okręg 33. Wadowice, Oświęcim, Biała, Żywiec, Myślenice, Podgórze.

Okręg 34. Nowy Sącz, Nowy Targ, Spisz i Orawa, Limanowa, Bochnia, Wieliczka.

Okręg 35. Tarnów, Dąbrowa, Brzesko, Grybów, Gorlice.

Okręg 36. Rzeszów, Ropczyce, Pilzno, Miłec, Kolbuszowa.

Okręg 37. Jasło, Krosno, Brzozów, Strzyżów.

Okręg 38. Przemyśl, Dobromil, Lisko, Sarnok.

Okręg 39. Jarosław, Przeworsk, Łańcut, Nisko.

Okręg 40. Rawa Ruska, Cieszanów, Żółkiew, Sokal.

Okręg 41. Lwów powiat, Bóbrka, Gródek, Jaworów, Mościska.

Okręg 42. Lwów miasto.

Okręg 43. Sambor, Stary Sambor, Droho-bycz, Rudki.

Okręg 44. Stanisławów, Kałusz, Dolina, Skole, Turka, Stryj, Żydaczów, Rohatyn.

Okręg 45. Kołomyja, Tlumacz, Bohorodczany, Nadwórna, Peczeniżyn, Kossów, Śniatyn, Horodenka.

Okręg 46. Czortków, Buczacz, Borszczów, Zaleszczyki, Husiatyn, Trembowla.

Okręg 47. Tarnopol, Skala, Zbaraż, Brzeżany, Podhajce.

Okręg 48. Złoczów, Przemyślany, Zborów, Brody, Radziechów, Kamionka Strumiłowa.

Ze stanowiska techniki wyborczej zauważyć należy, iż okręgi porobiono niesłychanie wielkie! Od Krakowa po Miechów, albo od Wieliczki po Nowy Sącz, Spisz i Orawę — będzie musiał uganiać kandydat, aby się zetknąć ze swoimi wyborcami! A po wyborach cóż za trud prawie niemożliwy dla posła, aby w tak olbrzymim okręgu być w stałej styczności ze swoimi wyborcami.

Specjalnie co do okręgu krakowskiego zauważyć należy, iż go starannie na 4 części pokrajano i podzielono między 4 nowe okręgi: Kraków miasto osobno, zaś Kraków wieś dano do Chrzanowa i Miechowa, Podgórze połączone z Wadowicami, Białą i Żywcem, zaś Wieliczkę dołączono do Nowego Sącza i... Orawy! Nie ulega wątpliwości, iż zrobiono to rozmyślnie, aby starą twierdzą socjalizmu polskiego rozbić i podzielić! Daremny to trud, bo naturalnie PPS dotrze do Orawy i nad Miechowem zatknie swe zwycięskie sztandary.

Za dobry pomysł ze stanowiska wprowadzenia jak najwięcej reprezentantów miast powitać należy wydzielenie Krakowa i Lwowa w osobne okręgi.

Nad zatwierdzeniem tego podziału będzie prowadzona dyskusja, która wprowadzi konieczne jeszcze poprawki.

stanie waluty zboże zagraniczne jest tańsze od krajowego. Rząd powinien natychmiast wyzy-skać koniunkturę, aby bądź sam, bądź za pomocą kredytów, udzielonych Związkowi Miast, zakupić odpowiedni zapas zboża zagranicznego, zaplanować w ten sposób mały rynek zbożowy, zabezpieczyć się przed spekulacją na przednowku i obniżyć ceny w miastach. Pominąwszy skutki ekonomiczne, już sam psychologiczny wpływ takiego kroku byłby ogromny. — Posiadając możliwość normowania cen zboża, rząd zapanuje nad sytuacją kraju, gdyż podstawą, pierwszą przyczyną wszelkiej drożyzny jest drożyzna chleba.

Z drugiej strony społeczeństwo oczekuje od rządu wydatnej i zdecydowanej akcji represyjnej. Jeżeli w chwili ogólnej tendencji zwykłej akcja taka, prowadzona zresztą zawsze bez energii, miała ona osiągnąć znakomite skutki. Należy zbadać przede wszystkim kalkulacje młynarzy i piekarzy. Kłamstwem jest, że wszyscy oni posiadają zboże drogie. Wielu z nich zakupowało zboże przed miesiącem, kiedy ceny zboża odpowiadały mniej więcej dzisiejszym. — Zresztą, jeżeli dziś otrzyma sumę marek mniejszą, to, wobec spadku cen zboża, w towarze nie nie straci; a wszak dotychczas handlujący zawsze wywodzili, że miarodajną dla nich jest nie cena, lecz możliwość nabycia towaru. W tych warunkach można jaknajszerzej stosować ustawę o zwalczaniu lichwy wojennej, i przy energicznej akcji Urzędu Walki z Lichwą oraz współdziałaniu sądów, udałoby się niewątpliwie w ciągu krótkiego czasu cenę chleba zniżyć o 40—50 proc. To zaś stałoby się hasłem do generalnego spadku cen w detalu. P. Minister Spraw Wewnętrznych i Naczelnik Gł. Urz. Walki z Lichwą mają dziś wdzięczne zadanie do spełnienia. Czy wypełnią swój obowiązek?

Podobno Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenie o komisjach badania cen i cenach wytycznych. Rząd nie spieszy jednak z ogłoszeniem go i wprowadzeniem w życie. A dziś właśnie polityka cennikowa mogłaby dać najlepsze rezultaty. Ceny maksymalne powinny objąć nabiał i jaja. Zwyżka ich cen w ostatnich dniach jest potwornością. Nie zubożeje kraj, jeśli „król jajczany“, protegowany przez niektóre czynniki, z drobnego kupczyka dziś miliarder, p. Gerstenzang, przestanie rozbijać samochodem policjantów w Alejach Ujazdowskich. Cen maksymalnych i ostrej polityki represyjnej, więzienia spekulantów, oto czego domaga się dziś kraj, a nie humorystycznych komunikatów o przyrzeczeniach p. Hersego na konferencji z p. Strasburgerem.

Jednocześnie nie należy zamykać oczu na fakt kryzysu przemysłowego. Nie wolno udzielać fabrykantom kredytów pod zastaw towarów, gdyż to jest popieraniem paskarstwa. Raczej Rząd może zakupić znaczne partie towarów, zwłaszcza manufaktury po cenach kalkulowanych poniżej dzisiejszego kursu waluty, a więc o połowę niższych od rynkowych, i zakredytować je kooperatywom i związkom. Przy takiej niższej cen pojemność rynku wewnętrznego zwiększy się tak

Rząd a drożyzna

Od paru tygodni waluta polska na giełdzie podniosła się niemal trzykrotnie. Tendencja zwykła, mimo rozpaczliwych wysiłków czarnej giełdy, trwa nadal. Tymczasem ceny artykułów, zwłaszcza żywnościowych i pierwszej potrzeby, nie tylko nie spadają, lecz raczej rosną.

Wzrosły w ostatnich dniach w sposób gwałtowny ceny na mleko, masło i jaja; chleb i pieczywo nie staniały. Spadły podobno ceny na zboże, ale i tu zniżka nie stoi w żadnym stosunku do podniesienia waluty. Kiedy waluta spadała, różne ludowe i prawicowe organy karmiły nas naukami o spiszowych, niezmiennych prawach ekonomicznych, o zrównaniu cen z zagranicą, o automatycznym wzroście drożyzny w związku z upędkiem pieniądza, wzroście, którego żadnymi środkami zwalczać nie można, etc. etc. Dziś za-

miłki. Teorie, tak wygodne dla obrony lichwiarzy, stają się niebezpieczne, bo chodzi o dobro kraju i konsumentów. Dziś już mówi się o „tendencjach psychologicznych“, braku zaufania do zwyżki etc. etc. I doszło do tego, że jeden z organów paskarskich w Warszawie wzywał rozpaczliwie rząd do przeciwdziałania zwyżce marki polskiej.

My sądzimy jednak inaczej!

Obowiązkiem Rządu w chwili dzisiejszej jest wpłynąć wszelkimi możliwymi środkami na zmniejszenie drożyzny i spadek cen. Tylko na to nie wystarczą konferencje z pp. kupcami, po których rozgłasza się komunikaty dla zamydlenia oczu konsumentom, a nie pozostaje nic, prócz poczucia bezkarności u paskarzy.

A więc przede wszystkim: przy dzisiejszym

znacznie, że sprzedaż towarów najmniejszej nie wywoła trudności.

W takiej, czy innej, może skuteczniejszej i lepszej obmyślanej formie **społeczeństwo oczekuje**

od rządu, aby wykorzystał sytuację dla uzdrowienia życia ekonomicznego kraju. Bierność rządu dowiedzie tylko jego niedolności, braku inicjatywy i... zależności od spekulantów.

Z KRAJU

SZCZAKOWA. Dnia 15 z. m. odbyło się tu zgromadzenie, na którym pod przewodnictwem tow. Jarskiego uchwalono opłacać 2 proc. zarobków na rzecz Rady Robotniczej. Uchwałę tę, świadczącą o dojrzałości politycznej towarzyszy, zaraz wprowadza w życie Dyrekcya, której sprawę tę, jako uchwałę większości, przedstawiono. Tylko dwóch kudłatych, a to niejaki **Dyjewski** i kompan jego **Drabik** (ładnie się nazywa i ładnie też czyni) mocno się temu sprzeciwili, bo taka uchwała ich krzywdzi, niszczyielskiej robocie mocno stoi na przeszkodzie! Ale przyszli oni z umizgami do tow. Jarskiego, „abyśmy się połączyli”, lecz tenże ma z miejsca wpaść, iżby się pierwej ostrzygli, a potem będziemy mówić! Was zaś towarzysze prosimy, abyście się organizowali, **bo tylko w Organizacyi Czerwoni.**

NIEUDANY WIEC PIASTOWCÓW W NOWYM TARGU. Dnia 31 października urządzili posłowie z pod znaku „Piasta” wiec i przybyli panowie posłowie Rajski, Roj i Bednarczyk. Że to było w dzień jarmarczny, tak policyant obchodził z wielkim bębmem po ulicach i głośił, że jest o godz. 1 w południe wielki wiec w Domu Ludowym i że będzie sprawozdanie posłów podhalańskich. Gdy wyszła 1 godzina poszli panowie posłowie do Domu Ludowego, lecz to dziw! Gdy posł. Rajski otwierał drzwi na salę, sala wypełniona po brzegi... powietrzem, a z ludzi był tylko stróż Domu Ludowego. Posł. Rajski tłumaczył swoim kolegom, że jarmark jest bardzo ruchliwy i zimno, to każdy pastry swoje załatwił i uciekał do domu! Obywatele Nowego Targu zaś mówią: nie mieli byśmy kogo słuchać jak Witosowców, co Ojczyznę przyprowadzili do bankructwa!

Towarzysz z Podhala.

Z Wieliczki

GUDOWNE PRZEMIANY. Pan prezydent miastrow. Ponikowski odwiedził w Wielicze przyjaciół p. wojewody Gałęckiego. Nic dziwnego w tem, bo miasteczko nasze już nie takiej wielkości oglądało, ale nie było w zwyczaju, aby z tego tytułu przerywano naukę w szkołach i wypędzano dziatwę po błocie i deszczu daleko za miasto, gdzie na ziarnie chłopaczki wyczekiwać musieli na tych dostojników!

Również nie ma nigdzie zwyczaju, aby **burmistrz** koczował gminy urządzał u siebie w domu i dla siebie oraz dla swych córek, synów i zięciów, no i tych osób, które mu są potrzebne — przyjęcia.

Również bardzo niemiłe została nasza ludność dotknięta tem, że nie dano jej możności zbliżenia się do premiera, któremu znalaziono za to wcale niezaszczytne towarzystwo różnych wysoko-prote-

Kamienicznicy chcą znieść ustawę o ochronie lokatorów!

Chyłkiem i otwarciem, protekcjami i krzykiem zabiągają właściciele realności o obalenie ustawy o ochronie lokatorów. I oto, jak słyszymy, min. Michałowski skłonny jest do wyłączenia z podlitochrony lokatorów lokali na zakłady przemysłowe i handlowe.

Nie mamy zupełnie zamiaru stawać w obronie przedsiębiorstw dochodowych, jakimi są przemysł i handel, ale zrobiony raz wyłom w ustawie stworzy zarazem pretekst dla kamieniczników do starań o całkowite umieszczenie tej ustawy, jak to się ku wielkiej szkodzie społeczeństwa i państwa stało z ustawą o zajęciu ziemioplodów, z różnymi monopolami itd.

Już dziś odzywają się głosy w prasie, biorące do pewnego stopnia w obronę kamieniczników, uderza się tam w sentymentalny ton w stronę lokatorów, że mianowicie każdy rzetelny człowiek płacić będzie za mieszkanie, ile się należy.

Otóż tu zachodzi pytanie, za co się należy, i czy się należy.

Wypadałoby wpieniw określić, czy posiadanie domu jest zawodem, czy nie. Tytułem do uzyskiwania środków do życia powinna być praca. Ten tylko powinien mieć środki na chleb, kto pracuje, oczywiście z wyjątkiem kalek, niedołążnych i dzieci. Kto posiada kamienicę i z niej chce żyć, ten nie pracuje. Posiadany, mniejsza o to z jakich źródeł, kapitał obrócił ktoś na kupno lub budowę domu. Mógł gotówkę swoją równie dobrze umieścić w banku, w papierach wartościowych, w złocie, brylantach. Ten, co gotówkę swoją ulokował w bankach, daleko gorzej na tem wyszedł, niż „pokrzywdzony” kamienicznik. Bo gotówka umieszczona w banku przed wojną, w wysokości, powiedzmy 100.000 kor., może być zwrócona właścicielowi w kwocie 70 000 marek. Ten faktycznie stracił, bo za dawnych 100.000 koron otrzyma dzisiejszych 70.000 marek. Ale właściciel realności zawsze zarobi i to grubo. Przede wszystkim domy były obciążone przed wojną długami do 90 procent. Gdy dom był pod dachem otrzymać mógł właściciel pożyczkę bankową w bardzo wydatnej wysokości, mało to, dalsze pożyczki na dom bardzo chętnie dawane przez banki obracał na jakies przedsiębiorstwo lub na fundament drugiego domu itd.

Tak się rozbudowywał. Tak tymczasem kosztem, a za to grubym sprytem dochodził do coraz większego majątku. I dziś „dzięki” wojnie i potaniu naszego pieniądza, kamienicznicy pospłacali dług, mają czystą hipotekę, ale jeszcze im krzywdzi.

Jeżeli nie chcą mieć kłopotu z domami, niech je sprzedadzą. Paskarze i tak nie wiedzą, co z gotówką zrobić. A uzyskane pieniądze niech złożą do P. K. K. P. na 5 proc., niech włożą w przedsiębiorstwa przemysłowe, które kapitałem nie pogardzą, zresztą niech zjadają gotówkę, to już jest ich rzecz.

Kamienicznicy w memoryałach swoich tłumaczyli rządowi, że nie mogą opłacać podatków ani daniny, bo nie mają dochodów. I na to jest rada. Niech pozbędą część swego domu, jeżeli nie chcą go w całości sprzedawać. Przed wielu laty zwłaszcza w śródmieściu Lwowa, współwłaściciele jednego domu było kilku. O tem by coś tabuła mogła powiedzieć. Wówczas gotówki wielkiej nie było, banki kredytu w takiej wysokości, jak później nie dawały i dlatego ludzie w ten sposób sobie radzili.

Jeżeli takie transakcye byłyby zbyt skomplikowane, mogłyby specjalnie delegowane komisje wartość domów oceniać i nakładać na lokatorów podatki w stosunku do wielkości zajmowanych mieszkań i lokali, przyczem, oceniałyby też, czy i w jakim stopniu ubikacye te są dochodowe (warsztaty rękodzielnicze, biura, fabryczne, handlowe większe, mniejsze itd.).

W ten sposób nie naruszając ustawy o ochronie lokatorów mógłby rząd ściągać należne podatki od kapitału nieruchomości, jakim są domy a nie stwarzać furtki do rozmaitych nadużyć, jak kilkunastomilionowe czynsze za lokale sklepowe. Przecież taki czynsz kupiec odbije sobie na konsumencie. Węc na zmianie ustawy straci zawsze tylko człowiek pracujący.

Towarzysze! Prenumerujcie „Naprzód”!

GUY DE MAUPASSANT

JEŃCY

(Ciąg dalszy).

Musieli już spać dość długo, gdy nagle rozległ się strzał tak głośny, jakby ktoś przypuszczał szturm do domu. Żołnierze zerwali się w oka mgnieniu. W tem padły znów dwa strzały, a w chwilę potem trzy dalsze.

Drzwi na piętnastym piętrze otworzyły się nagle i ukazała się leśniczyna, bosa, w koszuli tylko i krótkiej spódnicy, trzymając w ręku świecę, z miną przerażoną. Z drudem wykształsiła:

— Francuzi idą, będzie ich co najmniej dwustu. Jeśli was tu zobaczą, podpala dom. Ukryjcie się szybko w piwnicy i zachowujcie się cicho. Bo jeśli posłyszają, jesteśmy zgubieni.

Podoficer zmieszany, mruknął:

— Dobrze, dobrze. Którędy schodzi się do piwnicy?

Młoda kobieta szybko podniosła wąską, kwadratową klapę w podłodze i sześciu mężczyzn po krętych schodkach, jeden po drugim znikali w podziemi, cofając się w tył, by łatwiej po omacku trzymać się schodków.

Z chwilą, gdy ostatnia czapka żołnierska zniknęła w mroku piwnicznym, Berta zatrzasnęła ciężką klapę dębową, grubą jak mur, twarde, jak stal, o żelaznych zawiasach i ukrytym zamku, dwukrotnie przekreśliła go kluczem, poczem wybuchnęła śmiechem, śmiechem tłumionym, a pełnym zachwytu, mając szaloną ochotę tańczyć nad głowami swych jeńców.

Zachowywali się cichutko, zamknięci niejako w szczelnem, kamiennem, pudle, dokąd po-

wietrze dochodziło tylko przez małe okienko, za żelazną kratą.

Berta natychmiast ponownie roznieciła ogień i maslowała kociołek na zupe, mruczając do siebie:

— Ojciec będzie dziś mocno zmęczony.

Następnie usiadła i czekała. Tylko regularne tykotanie zegara ściennego zakłócało głęboką ciszę domu.

Od czasu do czasu młoda kobieta rzucała spojrzeńce na boczny zegar, spojrzenie micierpliwie, zdające się mówić:

— Jakże to długo trwa.

Wkrótce wydało się jej jednak, że głosy jakies dochodzą ją z dołu. Słowa ciche, urywane przedstawiały się przez skłapienie piwnicy. Prusacy zaczęli się domyślać podstępny i po chwili podoficer wszedł na schodki i pięścią zaczął walić w dębową klapę. I znów zaczął krzyzczeć:

— Otwoszyć!

Wstała, podeszła do klapy i naśladując jego wymowę, spytała:

— Czeko znów kecie?

— Otwoszyć.

— Nie otwoszę.

Mężczyzna zaklął.

— Otwoszyć, inaczej rozpiję twrzwi.

Zaśmiała się:

— Rozpijaj mój zuchu, rozpijaj tylko.

I kolbę swaj strzelby zaczął ze wszech sił walić do bębowej klapy, zamkniętej nad jego głowę. Rychło się przekonał, że pokrywa ta oparłaby się nawet pociśkom z kułczy.

Leśniczyna usłyszała, że napowrót schodzi ze schodów. Niebawem wrócili wszyscy i jeden po drugim próbowali swych sił i sposobów, by zerwać klapę. Doszedłszy widocznie do przekonania,

że wszystkie usiłowania będą bezowocne, napowrót zeszli do piwnicy i znów zaczęła się rozmowa.

Kobieta młoda słyszała poszczególne głosy, wyszła do sieni, odsunęła rygle, i zaczęła nad słuchując, czy z lasu nie dobiegnie ją jakiś odgłos.

Istotnie usłyszała w pewnej odległości szczerkanie psów. Zaczęła tedy gwizdać jak myśliwy, i prawie w tej samej chwili wyłoniły się z mroku dwa ogromne psy i rzuciły się ku niej, ujadając radośnie. Chwyliła je za kark i przytrzymała, by nie biegały. A potem na całe gardło krzyknęła:

— Hop, hop! ojciec?

Z wielkiej jeszcze odległości odpowiedział:

— Hop, hop! Bertuszkia.

Po jakiej minucie znów powtórzyła:

— Hop, hop! ojciec?

A głos znacznie już bliższy odpowiedział:

— Hop, hop! Bertuszkia.

Leśniczyna zawołała:

— Nie przechodź koło okienka, bo Prusacy są w piwnicy.

I nagle sylwetka rosłego mężczyzny zarysowała się po lewej stronie, między trzema parami ściętych drzwi. Zaniepokojony, spytał:

— Prusacy w piwnicy? Skąd? jak?

Młoda kobieta się roześmiała:

— To cisami, co tu byli wczoraj. Zabłądzili w lesie, a ja im dałam bezpłatną kwatery w piwnicy.

I odpowiedziała całą przygodę, jak ich nastraszyła wystawieniem rewolweru, a potem zamknęła w piwnicy.

Stary wciąż jeszcze zaniepokojony, spytał:

— I co sądzisz, należy z nimi zrobić?

Odparla:

roczono celem przesłuchania dalszych świadków. Ks. Okoń, który w swym życiu wahał wszystko, może tylko nie dym pola bitew — dostał dobrą i zasłużoną nauczkę od p. kap. Rawskiego!

PIASTOWCY A „KURYER CODZIENNY“. Jak nas informują, przyszło do porozumienia między stronnictwem PSL a „Kuryerkiem“. Redaktor jego p. Dąbrowski zobowiązał się zaprzestać w swoim piśmie ataków na „paskopistów“, a za to poseł dr Bardel słożył swój mandat poselski na rzecz p. Maryana Dąbrowskiego. P. Dąbrowski wstępuje jako hospitant do klubu PSL, który tak gwałtownie zwalczał, a PSL pozbywa się za jednym zamachem dra Bardela, którego „interesy sejmowe i ministeryjne“ coraz bardziej zaprzatają opinię publiczną.

PRZYMUS UWIDOCZNIANIA CEN W SKLEPACH. Opierając się na rozporządzeniu ministerstwa aprowizacji z 13 czerwca 1920, „Monitor Polski“ Nr. 130 ogłasza komunikat rządu, przypominający, że emuszają być bezwzględnie ujawniane ceny na wystawach sklepowych na wszystkie bez wyjątku towary, jak również muszą być wywieszane cenniki w sklepach w miejscu dla kupujących widocznym. Do uregulowania tej sprawy daje się czas do 10-go listopada b. r. Po tym terminie będą sporządzane protokoły dla pociągnięcia winnych do najsurowszej odpowiedzialności.

SPRAWOZDANIE ZE ZJAZDU DOZORCÓW DOM. W KRAKOWIE. Dnia 30 października br. odbył się II Zjazd ogólnokrajowy dozorców dom., robotników dziennych i służby domowej w Krakowie.

Zjazd zagał tow. Grochal Józef, witając tow. z prowincji. Zaznaczył on w swoim przemówieniu, że dozorczy dom. muszą przeprowadzić ciężką walkę wobec kamieniczników, aby doszli do swych celów. Zarazem zasyła pozdrowienie dla towarzyszy metalowców, którzy odbywają równocześnie swój zjazd. Przystąpiono do wyboru prezydium, do którego weszli: tow. Kania Wojciech z Krakowa i Błażowski Teodor z Przemysła, jako przewodniczący i tow. Uruszczyk z Krakowa i Szimchel Jan z Rzeszowa, jako sekretarze. Tow. poseł Żuławski przemówił w imieniu Centralnej komisji Związków zawodowych w Warszawie, witając dozorców dom. i życząc pomyślnych obrad, zaznaczając zarazem, że burżuazja chciwa i zazdrosna o swoje interesy, chce zatrzymać granice dawnych zabiorów, wobec tego Zjazd dozorców musi dążyć do jednej silnej organizacji państwowej tylko w jej dnych granicach. Tow. Jaworski powitał Zjazd w imieniu Rady Robotniczej.

Następnie odczytano listy i telegramy z Warszawy i prowincji. Przeczytano protokół z poprzedniego Zjazdu, potem tow. Pawlusiak zdał sprawozdanie kasowe; po stwierdzeniu komisji rewizyjnej, że książki były prowadzone w jak największym porządku, uchwalono tow. Pawlusiakowi wotum zaufania. Tow. Uruszczyk zdał sprawozdanie z działalności starego Zarządu głównego, gdzie zaznaczył, że praca była bardzo ciężka wobec właścicieli, jak również zaznaczył, że przyszły Zarząd musi pracować energicznie, aby postulaty dozorców zdobyć. Po sprawozdaniu z działalności udzielono absolutorium staremu Zarządowi, a następnie przyjęło regulamin organizacji.

Do nowego Zarządu głównego weszli: tow. Kania Wojciech, przewodniczący; Chmielowski Józef i Karczmarczyk Andrzej, zastępcy; Uruszczyk Grzegorz i Tatała Franciszek, sekretarze. Pawlusiak Franciszek, skarbnik; Socha Józef, Juryszyn Stanisław, Wójcik Antoni, Kostylek Władysław, Per Franciszek, Grzywacz Wincenty, Bartyzel Wojciech, Rusek Franciszek, Roman Michał, Jerzyk Franciszek, Jamroz Agnieszka, służba domowa, Kobyłak Zygmunt, Przemysł, Bolek Teofil, Oświęcim, Schimchel Jan, Rzeszów za wydział; Papyla Józef, Bielsko-Biała, Błażewski Teodor, Przemysł, Majewski Ferdynand, Kowalski Tomasz, Kozłana Tomasz, Makielski Józef za komisję rewizyjną; Grochal Józef, Węgrzyn Józef, Grzywacz Wincenty, Szadzik Bartłomiej. Kania Wojciech i Jerzyk Franciszek, sąd polubowny.

Po wyborach nowego Zarządu stawiano wolne wnioski i dyskusja, w której zabierali głos towarzysze z prowincji, jak również tow. Grochal, który zaznaczył, że żyjemy dzisiaj w nędzy i musimy walczyć ciężko, aby nasze pokolenia były oswobodzone z pod jarzma kapitału, w końcu uchwalono następującą rezolucję:

„Zjazd dozorców domów w Krakowie przesyła Towarzyszą metalowcom pozdrowienia, których Zjazd odbywa się równocześnie. Zjazd dąży do zjednoczenia w jedną silną organizację w granicach Rzeczypospolitej Polskiej, jak również dąży i do upaństwowienia majątków nie-

NIE CHOWAJ PIENIĘDZY W DOMU.
ZŁODZIEJ lub POŻAR zawsze znajdują

Chcesz, aby pieniądze Twe były zabezpieczone i przynosiły Ci dochód
złóż je

W POCZTOWEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI.

Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują i wypłacają wkłady.

WKŁADY OPROCENTOWANE 3 OD STA.

muchomości (kamienie), przez co dozorczy domów mogą dojść do swych żądań i celów. Zjazd dąży do jednych i wspólnych żądań w całym państwie. Zjazd dozorców potępił robotę komunistyczną, a staje na gruncie zawodowym, czysto klasowym, stojąc na gruncie Międzynarodówki Zawodowej w Amsterdamie. Zjazd zwraca się do naszych posłów socjalistycznych w Sejmie, aby jaknajrychlej dołożyli wszelkich starań co do przeprowadzenia ustawy dla dozorców domowych, specjalną co do cennika. Zjazd dozorców domowych uznaje tygodnik „Prawo Ludu“ jako swój organ zawodowy. Zjazd dozorców domowych zasyła serdeczne pozdrowienie dla towarzyszy na Górnym Śląsku, przyłączonych do Polski.“

Po odśpiewaniu pieśni socjalistycznych tow. Kania zamknął konferencję.

ROBOTNIK DRZEWNY

DO WSZYSTKICH ODDZIAŁÓW ZWIĄZKU ROBOTNIKÓW DRZEWNICHI! Zwracamy uwagę, że przez pomyłkę kilka oddziałów wysłało pieniądze do Centrali czelkami „Prawa Ludu“ i przez to wynikło nieporozumienie. Każdy prawie oddział ma ceki Związku robotników drzewnych i te tylko należy przysyłać pieniądze do Centrali. Za Zarząd: **B. Jaroszewski.**

ZARZĄD CENTRALNY OSTRZEGA TOWARZYSZY WE WSCHODNIEJ MAŁOPOLSCE przed niejakim Stelińskim Józefem w Krechowie, obecnie będącym w Turcji, który wykluczony ze Związku za niehonorowe czyny, pisze obecnie donosy na organizację do Policji. Dopóki tenże nie zrehabilituje swych postępów do tego czasu nie może być do Związku przyjęty. **Kmieciński M. B. Jaroszewski.**

KRAKÓW. Towarzysze stolarze obchodzili piękną uroczystość w d. 29 października a mianowicie 25-letnią pierwszego strejku o skrócenie czasu pracy!

Wówczas pracowano jeszcze 12 godzin a nawet 14 i dopiero w r. 1896 po sześć otygodniowym strejku uzyskano 10 godzin pracy.

Policja, stojąc jak zwykle po stronie kapitału, aresztowała tow. Jaroszewskiego wraz z trzema innymi, trzymając ich w areszcie przez 6 tygodni, wytoczyła im proces o gwałt publiczny. Sąd jednak, po świetnej obronie Dra Grosa d. 30 października wszystkich uwolnił.

Celem uroczystości tej chwili, towarzysze krakowscy urządzili wieczorek wokálně-muzykalny, gdzie były przemówienia tow. Kmiecińskiego, jako przewodniczącego Związku, który w podniosłych słowach przedstawił historię tej walki i serdecznie powitał jubilatów, którzy w tej walce udział brali i bez przerwy pozostają w organizacji jako członkowie i biorą czynny udział tow. Jaroszewskiego i Śliwę, w dowód wdzięczności stolarze krakowscy ofiarowali obu jubilatowi odpowiednio upominki. W szeregu przemówień wyróżniła się mowa posła dra Bokrowskiego, który w imieniu Komitetu obwodowego PPS życzył dalszego rozwoju organizacji. Wieczorek urozmaiciły produkcje chóru robotniczego i deklamacje tow. Lasonia. Ożywiona zabawa przeciągnęła się do rana w gronie towarzyszy partyjnych.

KOMENDANT POSTERUNKU POLICYJNEGO W DELATYNIE. W tartaku firmy węgierskiego magnata Kleina w Delatynie, robotnicy pracujący w tym tartaku, z powodu terroru kierownika zmuszeni byli chwycić się ostatecznego środka obrony i zastrajkowali dnia 21 października. Kierownicy tartaku zamiast konfliktu złagodzić sprowadzili cały oddział policji i chociaż robotnicy zupełnie spokojnie się zachowali, usiłowano polcyą zmusić robotników do podjęcia pracy. Komendant tamtejszego posterunku Streicher zaobilizował cały oddział, nie zważając na grasowanie bandytów w okolicy i stanął z całym aparatem policyjnym w obronie kapitalisty węgierskiego. W swoich represjach wobec robotników, którym groził aresztowaniem tego, kto będzie strejkował, posunął się tak daleko, że w niedzielę dn. 23 u. m. wydał rozkaz puszczania w ruch maszyny przy pomocy dwóch 14-letnich chłopców jako maszynistów i dwóch dziewcząt jako palaczy, nie zważając na zakaz pracy w niedzielę.

Ten p. Streicher wysługuje się każdemu, kto zna się na rzeczy, gotów nawet łamać ustawy.

Możeby władze przełożone pouczyły tego pana, że nie na to jest on komendantem posterunku policyjnego, ażeby nadużywał swej władzy, tylko, że przestrzeganie ustaw i do niego należy.

M. Stoliński, Okr. sekr. Zw. Zaw.

W SOKOLIKACH POW. TURKA odbyło się walne zgromadzenie 30. 10. 1921, na którym został założony oddział robotników drzewnych. Zgromadzenie zagał tow. Stanisławczyk, przewodniczył tow. Niemiec Paweł, sekretarował tow. Grucholski, referował tow. Humiński S. z Turki. Po przemówieniu tow. Humińskiego przystąpiono do wyboru Zarządu, w którego skład wchodzi: przewodniczący: Stanisławczyk Gabriel; zastępca: Walter Wilhelm, skarbnik Dankowski Stanisław; sekretarz: Dankowski Józef. Zarząd: Marczak Antoni, Furmańczyk Michał, Fradyma Władysław, Misun'ak Jan. Komisja kontrolująca: Grucholski Kazimierz, Kudlik Jan, Krub Jan, Sąd polubowny: Niemiec Paweł, Bekiesz Andrzej, Ukwoł Mikołaj.

JABLONKA NIŻNA. Dnia 29. 10. 1921 zostałowołane Walne Zgromadzenie, na którym został założony oddział Związku Robotn. Drzewnych. Zgromadzenie zagał tow. Kainc Jan, który zarazem i przewodniczył. Sekretarował tow. Hołynia Bazyli, referował tow. Humiński z Turki, który w dłuższym przemówieniu przedstawił co to jest Organizacja zawodowa i jej cele. — Po przemówieniu tow. Humińskiego przystąpiono do wyborów Zarządu, w którego skład wchodzi: przewodniczący: Kainc Jan, zastępca: Komarnicki Michał; sekretarz: Hołyniec Bazyli; skarbnik Anwiler Karol. Zarząd: Kechajło Michał, Drewnicki Józef, Cygan Michał, Stelmachowicz Prokop. Komisja kontrolująca: Kubacki Józef, Fiszbach Emil, Komarnicki Leon, Szekoda Józef, Kuszyński Wiktor, Maika Michał. Po krótkim przemówieniu przewodniczącego Zgromadzenie zakończone.

Przewodniczący: **Kainc Jan.** Sekretarz: **Hołyniec Bazyli.**

Odpowiedzialny redaktor: Zygmunt Klemensiewicz
Z Drukarni Ludowej w Krakowie.

Bank Ludowy w Warszawie

Oddział włókienniczy w Łodzi,

ulica Piotrkowska Nr. 109. prawa oficyna, I-sze piętro

przejmuje zlecenia kooperatyw i osób prywatnych na towary białe, surówki, flanely, barchany, materiały na ubrania i inne, wprost z fabryk, z wykluczeniem pośredników.

Dostawa za gotówkę. Wszelkie ułatwienia przy wysyłkach wagonowych.

Mimo, że wskutek wojny towary znacznie podrożały
firma

IGNACY CYPRES — Kraków — Szewska 13 18

sprzedaje towary po nadzwyczajnie niskich cenach:
Nikłowy system Koskopt Patent z łańcuszkiem Mk 4000 — tensesm na kamienie Mk 4500 — Nikłowy lub stal. płaski zeg. z łańcuszkiem Mk 5500 — Siałowy damski na rękę Mk 6000 — Budzik najładniejszy Mk 3600 — Harmońki do Mk 6000 — 10000 11000 — i wyżej. Dyamenty do szkl. Mk 2500 — i wyżej. Maszynki do włosów Mk 2500 — 3000, 3500. Brzytwy po Mk 850 —, 1000 —, 1.000 —. Wysyłka za zaliczką pocztową. Cennik ilustrowany a przystaniem 30 M. przekazem **Kupuje srebro i złoto.**

